

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/305/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2111223392
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2111223392.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Silvie Hýbelovej a sudcov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Renáty Gavalcovej, v právnej veci navrhovateľa: EURO PROVIDUS, a. s., so sídlom Dunajská 15/A, 811 08 Bratislava, IČO: 35 962 682, zastúpený advokátom: JUDr. Marián Ďurana, PhD., AK so sídlom Tajovského 5, 010 01 Žilina, proti odporcovi: C. W., nar. XX.X.XXXX, t. č. hlásený pobyt bezdomovca H., zastúpený ustanoveným opatrovníkom: JUDr. G. R., zamestnankyňa Okresného súdu Piešťany, o zaplatenie sumy 1.310,77 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava, zo dňa 21. marca 2013, č. k. 17C/94/2012-54, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania potvrdzuje a v časti, v ktorej súd určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku dohodnutú v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 9170800105 z 31.5.2008 v čl. I, bod 1.2 rozsudok súdu prvého stupňa ruší.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.107,62 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 224,03 eur od 31.5.2009 do zaplatenia, zo sumy 883,59 eur od 4.7.2009 do zaplatenia a zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania titulom zaplateného súdneho poplatku v sume 66 eur a titulom trov právneho zastúpenia v sume 300,08 eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa v lehote 3 dní od dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, keď vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol. Súd prvého stupňa určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku dohodnutú zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 9170800105 z 31.5.2008 v článku I, bode 1.2., že celkové náklady dlžníka spojené so spotrebiteľským úverom podľa § 2 písm. c) Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení vyplývajúce zo záväzku dlžníka podľa bodu 1.1. tejto zmluvy, ktoré je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi je 6 120,-Sk. Súd zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Trnava č.k. 25Ro/158/2011-17, zo dňa 13.3.2012. Rozhodnutie právne odôvodnil použitím ust. § 2 písm. b) zák. č. 258/2001 Z.z., § 494, § 53 ods. 1,5 Občianskeho zákonníka, § 153 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, Z vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 917 08 00105, dňa 31.5.2008, ktorou navrhovateľ ako veriteľ poskytol odporcovi ako dlžníkovi spotrebiteľský úver vo výške 10 000,-Sk, v prepočte na menu euro 331,93 € a celkový poplatok s úrokom za tento úver mal odporca zaplatiť vo výške 6 120,-Sk, v prepočte na menu euro 203,15 €, pričom boli účastníkmi konania dohodnuté týždenné splátky úveru v počte 52 v sume po 310,-Sk, v prepočte na menu euro 10,29 € týždenne, pričom odporca splatil z tohto úveru istinu v sume 107,90 €, preto ho súd zaviazal v zmysle § 494 Občianskeho zákonníka na zaplatenie navrhovateľovi zvyšnej nesplatennej istiny úveru v sume 224,03 €

a priznal navrhovateľovi aj právo na úrok z omeškania vo výške 9% ročne z tejto sumy od 31.5.2009 do zaplatenia, kedy bol už odporca v omeškaní so zaplatením tejto sumy v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a výška úroku z omeškania uplatnená navrhovateľom zodpovedala výške stanovenej § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a vo zvyšku súd návrh navrhovateľa zamietol a určil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka dohodnutý v tejto zmluve úrok a poplatok určený spolu v sume 6120,-Sk, v prepočte na menu euro 203,15 €, pretože tento ročne predstavoval z poskytnutého úveru 56,49 % , čo súd považoval za rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože bol neprimeraný k výške poskytnutého úveru. Na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 4.7.2008, č. 917 08 10016, ktorou poskytol navrhovateľ ako veriteľ celkovú sumu odporcovi ako dlžníkovi 20 000,-Sk , v prepočte na menu euro 663,88 € a bol medzi nimi dohodnutý poplatok s úrokom vo výške 8 600,-Sk , v prepočte na menu euro 285,47 €, pričom splátky boli dohodnuté týždenne v počte 52 a ročná percentuálna miera nákladov bola určená v výške 111,13%, súd zaviazal odporcu na zaplatenie celej dlžnej sumy uplatnenej navrhovateľom, v sume 883,59 €, pretože z poskytnutej sumy odporca splatil navrhovateľovi iba sumu 65,41 €, pričom odplata za poskytnutý úver odporcovi a to poplatok a úrok vo výške 8 600,-Sk bola dohodnutá medzi účastníkmi konania vo výške stanovenej Nariadením vlády SR č. 238/2008 Z.z. a súd priznal navrhovateľovi aj právo na úrok z omeškania z tejto dlžnej sumy vo výške 9% ročne, od 4.7.2009 do zaplatenia, kedy bol už odporca v omeškaní so zaplatením navrhovateľovi tejto dlžnej sumy, v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a výšku úroku z omeškania si navrhovateľ uplatnil podľa výšky stanovenej § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Súd zároveň v zmysle § 173 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku zrušil platobný rozkaz č.k. 25Ro/158/2011-17, zo dňa 13.3.2012, pretože sa ho nepodarilo odporcovi doručiť do vlastných rúk. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a v pomerne nepatrnej časti návrhu neúspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania z priznanej mu sumy a to titulom zaplateného súdneho poplatku v sume 66 eur a titulom trov právneho zastúpenia za nasledovné úkony právnej pomoci: prevzatie zastúpenia 19.10.2011, spísanie návrhu 19.10.2011, účasť na pojednávaní dňa 21.3.2013, 3 x 61,41 eur = 184,23 eur, réžijný paušál 2 x 7,41 eur = 14,82 eur, 1 x 7,81 eur, cestovné Žilina - Trnava a späť jedna cesta 158 km , priznané iba vo výške cestovného hromadným dopravným prostriedkom - vlakom, ktoré cestovné je účelnejšie ako cestovné vlastným motorovým vozidlom v sume 2 x 7,58 eur = 15,16 €, náhrada za stratu času 6 polhodín po 13,01 eur = 78,06 eur = spolu v sume 300,08 eur, podľa § 10, 16, 17, Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie a to v zamietnutej časti istiny s príslušenstvom ako aj v časti, ktorou vyhlásil zmluvnú podmienku zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 9170800105 z 31.5.2008 v zmysle čl. I bod 1.2 za neprijateľnú a to v súlade s ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd nesprávne posúdil výšku poplatku za poskytnutie a správu úveru ako neprijateľnú podmienku a ako podmienku v rozpore s dobrými mravmi, pričom z tohto dôvodu zamietol návrh navrhovateľa v časti odplaty za poskytnutie úveru, de facto ho teda vyhlásil za bezúročný a bezodplatný. Súd taktiež nesprávnym spôsobom aplikoval právnu normu, nakoľko pochybením vyhlásil za neprijateľnú podmienku zmluvné ustanovenie, ktoré de lege za neprijateľnú podmienku nemôže byť vyhlásené. Zákon o ust. § 2 písm. b), c) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch z znení platnom a účelnom v čase uzavretia zmluvných vzťahov uvádza, že celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru. Maximálna výška odplaty za spotrebiteľský úver ku dňu podpisu predmetných zmlúv nebola zákonom obmedzená. Nariadenie vlády SR č. 238/2008 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prekročiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nadobudnú účinnosť až dňom 1.7.2008 teda 2 mesiace po uzavretí zmluvy. Pred účinnosťou tohto zákona zákonodarca v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z.z. len stanovil povinnosť uvádzať do zmlúv o spotrebiteľských úveroch ročnú percentuálnu mieru nákladov pod hrozbou bezúročnosti a bezodplatnosti poskytnutého úveru. Táto podmienka je splnená v čl. II bod 3.3 spojený s čl. I bod 1.5 zmluvy. Vzhľadom na to, že súd je pri posudzovaní právneho vzťahu povinný postupovať podľa jeho účinného znenia v čase jeho vzniku poukazujú na skutočnosť, že ust. § 4 ods. 2 písm. j) v tom čase zák. č. 258/2001 Z.z. neobsahoval, preto jeho citovanie v rozhodnutí považujú za nesprávnu aplikáciu právnej normy a nesprávne odôvodnenie rozhodnutia. V čase vzniku zmluvného vzťahu predstavovala ročná percentuálna miera nákladov pre posudzované zmluvy vo výške 177,73 %. Priemerná výška celkových nákladov - RPMN pre spotrebiteľské úvery bola v zmysle prehľadu pre daný typ úveru vo výške 112,52 %. Celková výška nákladov spojených s poskytnutým úverom je

v prípade predmetnej zmluvy vyjadrená jednak konkrétnou sumou a jednak ako ročná percentuálna miera nákladov. Celkové náklady sú teda tvorené dohodnutým úrokom a administratívnym poplatkom za poskytnutie a správu úveru, ktorý v prípade v rozsudku zamietnutej časti predstavuje u zmluvy č. 9170800105 sumu 203,15 eur. Uvedené navýšenie je riadne dohodnutou odplatom za poskytnutie úveru. Ďalej odvolateľ poukázal na skutočnosť, že úhrada nákladov spojených s poskytnutím spotrebiteľského úveru a úhrada uvedeného nároku je predpokladaná hypotézou právnej normy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, keďže je predpokladaná a garantovaná platnou zákonnou normou sama osebe nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi. Rozpor s dobrými mravmi by mohol byť daný len v prípade, ak by takéto plnenie prekračovalo základné morálne pravidlo. V tomto smere uvedené plnenie je zohľadnené pri výpočte RPMN, ktorá v danom prípade nepresiahla zákonom prípustnú mieru, čiže výška uvedeného plnenia nemôže zakladať rozpor s dobrými mravmi. Odvolateľ taktiež poukázal na skutočnosť, že aj keď súd prvého stupňa správne aplikoval právnu normu a to ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neaplikoval ju dostatočne, nakoľko neprihliadol na druhú vetu cit. ust. a to: „to neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané“. Celkové navýšenie úveru, ktoré dlžník veriteľovi je povinný vrátiť predstavuje celkom jednoznačne cenu plnenia teda cenu, ktorú musí veriteľovi vrátiť za dočasné požičanie finančných prostriedkov. Súd prvého stupňa na žiadnom mieste svojho odôvodnenia nevysvetľuje konkrétny dôvod rozporu s dobrými mravmi, pričom len konštatuje, že sa mu odplata javila ako privysoká k výške úveru. Súd takisto na žiadnom mieste nevysvetľuje zamietnutia riadne dohodnutého zmluvného ročného úroku 15 % a ani nikde nekonštatuje porušenie právnych povinností navrhovateľa, ktorých sankciou by bola bezúročnosť a bezodplatnosť podľa zák. 258/2001 Z.z. na základe uvedeného navrhuje, aby krajský súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril. Odvolací návrh nepodal.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a postupom podľa § 214 ods. 1 O.s.p., po uskutočnení odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa v zamietajúcej časti návrhu nie je dôvodné, pretože rozsudok v tejto napadnutej časti a v časti náhrady trov konania je vecne správny.

Predmetom konania na súde prvého stupňa pod sp. zn. 17C/94/2012 je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporcu zaplata sumy 1.310,77 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne, zo sumy 427,18 eur od 31.5.2009 do zaplata vo výške 9 % ročne a zo sumy 883,59 eur od 4.7.2009 do zaplata.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa v časti zamietnutia návrhu ohľadne istiny 203,15 eur a v časti určenia za neprijateľnú zmluvnú podmienku dohodnutú v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 9170800105 z 31.5.2008 v čl. I bod 1.2. ako aj v závislom výroku o náhrade trov konania.

Rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.107,62 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 224,03 eur od 31.5.2009 do zaplata a zo sumy 883,59 eur od 4.7.2009 do zaplata, napadnutý nebol a preto zostalo rozhodnutie súdu prvého stupňa v tomto výroku právoplatné a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov účinného do 31.5.2008 (ďalej len ZoSÚ) spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Vychádzajúc z obsahu spisu, z odôvodnenia preskúmaného rozsudku i z obsahu odvolania podaného navrhovateľom je zrejmé, že samotná skutočnosť, že medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej si odporca nesplnil svoju povinnosť a navrhovateľovi časť čerpaného úveru nevrátil, rovnako ako ani to, že na predmetný právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia právneho poriadku na ochranu spotrebiteľa, najmä zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom období, ako i § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nebolo medzi účastníkmi sporné.

Sporným ale zostalo a zároveň to tvorilo predmet prieskum odvolacieho súdu, či zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 9170800105 z 31.5.2008 má náležitosti predpísané zákonom o spotrebiteľských úveroch ku dňu vzniku zmluvného vzťahu a či teda navrhovateľovi vznikol voči odporcovi nárok na zaplatenie pohľadávok uplatnených zamietnutou časťou návrhu a to vo zvyšnej časti istiny vo výške 203,15 eur a v časti, ktorou súd prvého stupňa vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku dohodnutú v čl. I bod 1.2 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 9170800105.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „ZoSÚ“) účinného ku dňu 31.5.2008, tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 4 ods. 1 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2.

Podľa § 4 ods. 3 ZoSÚ pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b/ dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

V zmysle § 4 ods. 5 ZoSÚ, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Z obsahu úverovej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 31.5.2008 založenej v spise bolo zistené, že účastníci uzavreli úverovú zmluvu č. 9170800105. Predmetom tejto zmluvy je záväzok veriteľa - navrhovateľa poskytnúť dlžníkovi - odporcovi bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 10 tis. Sk a záväzok dlžníka splatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o poplatok a úrok spolu v celkovej výške 16.120,- Sk. V zmysle čl.I. bod 1.2 predmetnej úverovej zmluvy celkové náklady dlžníka spojené so spotrebiteľským úverom podľa § 2 písm. c) zák. č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch v platnom znení, ktorý je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi je 6.120,- Sk. Veriteľ prenecháva dlžníkovi peňažné prostriedky podľa bodu 1 tejto zmluvy a dlžník podpisom tejto zmluvy potvrdzuje ich prijatie. Dlžník sa zaväzuje istinu spolu s poplatkom a úrokom splácať veriteľovi v 52. týždenných splátkach po 310 eur. Dlžník sa zaväzuje splatiť prvú splátku podľa tejto zmluvy v 7 kalendárny deň odo dňa uzavretia tejto zmluvy. Splätosť každej ďalšej splátky je každý nasledujúci deň, ktorý sa pomenovaním zhoduje s dňom, kedy

bol dlžník povinný splatiť prvú splátku. Konečná splatnosť úveru je v lehote 52. týždňov odo dňa podpisu tejto zmluvy a to v deň, ktorý sa pomenovaním zhoduje s dňom podpisu tejto zmluvy. V zmysle čl. III bod 3.3 veriteľ počas doby platnosti zmluvy nesmie upravovať ročnú percentuálnu mieru nákladov, ktorej výška je pri spotrebiteľskom úvere s platnosťou 52.týždňov 177,73 %.

Zákon zakotvuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách, ku ktorým patrí aj predmetná zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb. Vychádza sa z predpokladu, že spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa všeobecne očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedá poctivému prístupu v podnikaní. Zákon predpokladá, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Navrhovateľ uzatvoril zmluvu s fyzickou osobou, nie podnikateľom. Zmluva bola uzatvorená po 1.4.2004, táto zmluva je svojím charakterom občianskoprávnou zmluvou a spĺňa všetky znaky typovej spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ mal v čase uzavretia zmluvy v predmete svojej činnosti aj prijímanie vkladov, poskytovanie platobných služieb a zúčtovanie, bol teda dodávateľom podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože túto činnosť vykonával v rámci svojho podnikania. Odporkyňa v zmluvnom vzťahu vystupovala ako spotrebiteľ podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, pretože nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Súd prvého stupňa vecne správne zamietol návrh navrhovateľa v časti istiny 203,15 eur, avšak odvolací súd dospel k tomuto záveru na základe iného právneho posúdenia ako súd prvého stupňa. Súd prvého stupňa odôvodnil zamietnutie návrhu v tejto časti s odôvodnením, že tento úrok a poplatok ročne predstavoval z poskytnutého úveru 56,49 % , čo súd považoval za rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože bol neprimeraný k výške poskytnutého úveru.

Odvolací súd však dospel k záveru, že v prejednávanej veci súd prvého stupňa riadne neposudzoval predmetnú úverovú zmluvu v zmysle ust. § 4 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého okrem všeobecných náležitostí musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať náležitosti uvedené v odseku 2 ustanovenia § 4 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Musí teda zahŕňať okrem iných presne špecifikovaných náležitostí takejto zmluvy aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Absenciu niektorej z náležitostí uvedenej v § 4 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch zákon nesankcionuje neplatnosťou. Výslovne ju považuje za platnú za predpokladu, ak bol spotrebiteľovi na jej základe poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať, alebo bol na jej základe dodaný tovar alebo poskytnutá služba (§ 4 ods. 3 zákona). Súčasne však zákon pri absencii niektorých náležitostí taxatívne vymedzených v ustanovení § 4 ods. 2 poskytuje spotrebiteľovi špecifickú ochranu. Ak nie je niektorý z týchto údajov uvedený v zmluve, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Na základe uvedeného odvolací súd vyzval účastníkov konania v zmysle § 213 O.s.p. k možnému použitiu na vec súdom prvého stupňa neaplikovaného ust § 4 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch vo vzťahu k posúdeniu účastníkmi dojednanej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 9170800105 z 31.5.2008, avšak účastníci konania na výzvu súdu nereagovali.

Z obsahu zmluvy a obchodných podmienok vyplýva, že text zmluvy bol vopred pripravený právnym predchodcom navrhovateľa ako dodávateľom. On určil, čo všetko v zmluve bude uvedené, v akom znení, a to aj čo sa týka obchodných podmienok. Obchodné podmienky sú vypracované pre vopred bližšie neurčeného dlžníka - spotrebiteľa. Spotrebiteľ, teda ani odporca sa na ich prípravu nepodieľal a ani by nemohol docieľiť nejakú zásadnejšiu zmenu vopred pripravených podmienok. Navrhovateľ nepreukázal,

že by obchodné podmienky zmluvy boli s odporcom individuálne vyjednané a preto obchodné podmienky zmluvy nie je možné považovať za individuálne dojednané ako to vyplýva zo zák. o ochrane spotrebiteľa a tiež zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.03.2010.

Podľa § 4 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch zákon pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b/ dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Pri riadení sa zhora citovanými ustanoveniami Zákona o spotrebiteľských úveroch zákon potom v prípade vecných výhrad odvolateľa voči posúdeniu veci súdom prvého stupňa za správny treba považovať najmä ten záver vyplývajúci z odôvodnenia napadnutého rozsudku, podľa ktorého údaje obsiahnuté v tzv. formulárovej zmluve účastníkov zo dňa 31.5.2008 nezodpovedali požiadavkám kladeným na zmluvu o spotrebiteľskom úvere práve v rámci takýchto ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch. Ak totiž zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí (odkaz na § 43 O. z. - pozn. odvolacieho súdu i priamo v zákonom ustanovení) musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a taktiež konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru; treba mať za to, že takéto náležitosti sú obligatornými (povinnými), s následkom v podobe považovania poskytnutého úveru za úver bezúročný a bez poplatkov (v prípade absencie uvedených náležitostí). Nemôže tak byť žiadnej pochybnosti o tom, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy z prejednávanej veci bolo tiež uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov ako aj uvedenie priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver v zmysle § 4 ods. 2 písm. k) ZoSÚ. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i/ ZoSÚ zákon, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky), čo je navzdory odchylnosti takejto (úpravy úročenia spotrebiteľských úverov od úročenia úverov všeobecne) práve dôkazom zvýšenej pozornosti venovanej ochrane spotrebiteľa (ktorý by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť). Údaj o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miere nákladov je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere a jeho absencia je spojená s negatívnym dôsledkom pre dodávateľa - veriteľa, že úver je bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. k/ Zák. č. 258/2001 Z.z.). Absenciu tohto údaju musí súd vziať do úvahy pri hodnotení toho, či je cena spotrebiteľského úveru vyjadrená jasne a zrozumiteľne. Absencia údajov o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov predstavuje aj porušenie smerníc 87/102/EHS a 93/13/EHS. To, že predmetná zmluva o úvere tento obligatorný údaj neobsahuje, nepopiera ani samotný navrhovateľ vo svojom odvolaní, keď len poukazuje na skutočnosť, že predmetná zmluva v obsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov stanovenú vo výške 177,73%, avšak v danom prípade odvolací súd upozorňuje, že ročná percentuálna miera nákladov (obligatorný údaj v zmysle § 4 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ) nie je údaj totožný s údajom priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver, nakoľko ide o dva údaje vyjadrujúce rozdielne hodnoty, ktoré boli v prípade uzavretia tejto úverovej zmluvy oba obligatorné a nie je možné ich zamieňať.

Na základe uvedeného preto odvolací súd dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá účastníkmi konania dňa 31.5.2008 neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru ako aj údaj o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miere nákladov a z dôvodu absencie týchto údajov v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere podpísanej oboma účastníkmi zmluvného vzťahu, tak ako to vyžaduje ust. § 4 ods.2 zák. o spotrebiteľských úveroch, je preto možné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

Vzhľadom na uvedené, pokiaľ súd prvého stupňa rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa v časti istiny 203,15 eur predstavujúcu celkové náklady v zmysle ust. § 2 písm. c) ZoSÚ a teda aj úroky a poplatky, rozhodol vecne správne a preto odvolací súd v súlade s ust. § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil, keď tento správne rozhodol i o náhrade trov konania.

Odvolací súd však dospel k čiastočne inému právnemu záveru ohľadne rozhodnutia súdu prvého stupňa o neprijateľnosti zmluvnej podmienky dohodnutej v čl. I bod 1.2 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 9170800105.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí určil, že zmluvná podmienka dohodnutá v čl. I bod 1.2 cit. zmluvy - „celkové náklady dlžníka spojené so spotrebiteľským úverom podľa § 2 písm. c) Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení vyplývajúce zo záväzku dlžníka podľa bodu 1.1. tejto zmluvy, ktoré je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi je 6 120,-Sk“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, konštatujúc, že dohodnutý úrok a poplatok spolu v sume 6120,-Sk/203,15 eur, ročne predstavoval z poskytnutého úveru 56,49 %, čo súd považoval za rozpor s dobrými mravmi.

Podľa § 2 písm. c) ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru.

Súd prvého stupňa tak nepriznal navrhovateľovi celkové náklady, ktoré predstavujú navýšenie úveru o 203,15 eur, nakoľko toto zmluvné dojednanie je neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 Občianskeho zákonníka. Vykonaným dokazovaním pred súdom prvého stupňa bolo preukázané, že na základe zmluvy o úvere navrhovateľ poskytol odporcovi spotrebiteľský úver vo výške 331,94 eur, ktorý sa odporca zaviazal vrátiť navrhovateľovi zvýšený o celkové náklady spolu v celkovej sume 535,09 eur v 52 týždenných splátkach po 10,29 eur. V danej veci sa teda odporca ako dlžník zaviazal úver vrátiť zvýšený o 203,15 eur, ktoré navrhovateľ v predtlačenej zmluve označil ako celkové náklady v zmysle § 2 písm. c) ZoSÚ, pričom tieto náklady v zmluve nijako nedefinuje. Z obsahu zmluvy tak nie je zjavné, za čo majú byť celkové náklady odporcom ako dlžníkom zaplatené, aké protiplnenie sa za tento poplatok dlžníkovi dostáva. Preto aj podľa odvolacieho súdu sa nejedná o nič iné, ako o úrok z úveru. Úrok z predmetného úveru 331,94 eur je teda celých 203,15 eur, čo s ohľadom na dojednanú dobu splácania úveru /52 týždňov/ predstavuje úrok v sadzbe 56,49 % ročne, ktorý považoval aj odvolací súd za rozporný s dobrými mravmi. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR č. 21Cdo/1484/2004, v zmysle ktorého neprimeranou a teda odporujúcou dobrým mravom je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru uplatňovanú bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

Vzhľadom na vyššie uvedené aj odvolací súd dospel k záveru, že v takejto výške dohodnutý úrok vzhľadom na výšku poskytnutého úveru je značne neprimeraný a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 Občianskeho zákonníka, čo však v danom prípade má za následok jeho absolútnu neplatnosť v zmysle ust. 39 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného tak odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že ak je zmluvné dojednanie v časti výšky úroku absolútno neplatné, tak v danom prípade nie je možné určiť túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú, pretože táto je v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka absolútno neplatná a teda od počiatku ničotná, neexistujúca.

Z uvedeného tak vyplýva, že v preskúmvanej veci neboli splnené podmienky pre vyhlásenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v čl. I bod 1.2 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 9170800105 v zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka a preto napadnutý rozsudok v tejto časti nie je vecne správny. Za takejto situácie, keď napadnuté rozhodnutie bolo vydané bez návrhu a dôvody, pre ktoré bolo vydané neexistovali tak odvolací súd analogicky postupom podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil a taktiež mu nevyplývajú z obsahu spisu.

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku odvolanie nie je prípustné.